

LEVÉLSZEKRÉNY.

A Magyar Könyvszemle hatvanadik (1935/36-ik) évfolyamát ismételtelen és ismételtelen keresik a hazai és külföldi könyvtárak. Értesítjük őket, hogy a folyóirat Szerkesztő Bizottságának az újjáalakuláskor hozott határozata értelmében a *Magyar Könyvszemle* első 59. évfolyamához név- és tárgymutatót készített, ezt — mint hatvanadik (1935/36-ik) évfolyamot adja ki s ezzel a folyóirat „Új folyamát“ lezárván, az 1937-ik évvel megindította ennek „Harmadik folyamát“, „LXI. év“ jelzéssel. — Az 1935/36-ik év, LX. évfolyam tartalmának, az első ötvenkilenc évfolyam név- és tárgymutatójának elkészítésével DR. FITZ JÓZSEF, a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárának főigazgatója, DR. JÉKELY ZOLTÁN, az Országos Széchényi Könyvtár tisztviseelőjét bízta meg, aki odaadó szorgalommal dolgozik rajta s remélnünk lehet, hogy a jövő év folyamán teljesen el is készül vele. Ez esetben a *Magyar Könyvszemle* Új folyam, LX. kötete (1935/36), mint „Név- és Tárgymutató a Magyar Könyvszemle I—LIX. évfolyamához“ valószínűleg már 1940-ben meg is jelenik.

Könyvbe préselt virágok és vízfoltos könyvek. Régi könyvek porgetése közben a lapok közül egy-egy kis szentkép, „matrica“, selyemszállal átkötött hajfür, síri műkoszorúból egy-egy levél, vagy csinált virág, esetleg régi bankjegy perdül ki. A könyv, különösen az imakönyv, családi emlékkönyv volt régen — sőt ma is az még sok imádságos öregasszony számára, meghalt kedveseinek ereklyetárgyait, hajfürjét, síri koszorújának leveleit, virágjait őrizvén benne. A verses könyv, vagy az almanach a négylevelű lóherének, az ideál hajfürjének, tőle kapott virágnak volt titkos rejtekhelye. A biedermeier-korban, az apró csecsebecsék korszakában az volt a divat, hogy a tölgyfa levelének puha részeit kefével kiverték, csak a levél rostjai maradtak meg, s a levél aljára pici képet ragasztottak, pl. sírkeresztet ábrázolót, fölé boruló szomorú fűzfával, a „holtomiglan-holtodiglan“ jeléül. A bankjegy, assignáta, váltócédula, Kossuth-bankó, mint elértéktelenedett papirosdarab, könyvjelzőül szolgált. A régi könyveknek e betétei ártalmatlan vendégei voltak a könyvnek, nem ártottak papirosának. Annál többet ártottak a bele préselt élő virágok. A régi könyv ugyanis régen gyakran szolgált herbáriumul tanuló diákok számára, s gyakran találni antik könyvekben réges-régi száraz virágokat. Ezeket gyűjtők és lepréslők nem szárították ki előbb, hanem azonnál, amint száráról leszakították, belepréslétek a könyvbe, nem törődve azzal, hogy a belőle kicsurgó nedvek átáztatják a papírlapokat, sötétbarna, fekete foltokat hagyva rajtuk maguk után, ma nagy bosszúságára a

könyvgyűjtőnek, aki lehetőleg makulátlan, tiszta könyveket helyez el könyvtárában. A növénygyűjtés diákkorában mi is ilyen módon préseltük könyvbe a virágot s bennünket is épp úgy meg fog róni későbbi korok könyvgyűjtője, mint ahogy ma mi megrójuk növénygyűjtő diák elődeinket. A sárga vízfoltokat padláson, beázott lakásban, vagy pincében kapták a könyvek. Ezek a vízfoltok szelídebbek, s könnyebben megbocsáthatók, mint a virágnedvek foltjai. TR. Z.

A bibliofília ellentéte a bibliofóbia. A bibliofil a könyv, könyvtár kedvelője, — könyvgyűjtő vagy könyvtárnok, akinek kedvtelése, szenvedélye a könyvgyűjtés, a könyvvel való foglalkozás, — vagy aki élethivatásául választja a könyvek rendezését, ápolását; a bibliofób távol tartja magát a könyvtől, nem gyűjt, s ha sorsa könyvtári állásba vetette is, akkor is messziről elkerüli a könyveket és szenved, amikor könyvtárosi munkát kell végeznie. A bibliofil kezefejevel törli le a kezébe került régi könyvről a porréteget, — a bibliofób a sárgult papirosú, ócska könyvet csak kesztyűs kézzel fogja meg. A bibliofil vadászik a régi könyvre, hogy magának vagy a könyvtárnak megszerezze, — a bibliofób riadtan fordul el tőle, bacillustelepnek érzi (pedig nem az). A bibliofil történelmi emlékeknek, a bibliofób ócska rongynak, szemétnek tekinti a régi könyvtáblát, nyomtatványtöredéket, nincs hozzá történelmi érzéke. A bibliofília a művelődés multjának tisztelete, a bibliofóbia a műveltség tiszteletének a hiánya, érzéketlenség a mult emlékei iránt. A bibliofil romantikus lélek, aki gyakorlati hasznot nem jelentő foglalkozásnak vagy kedvtelésnek él, — a bibliofób többre értékeli a realitásokat, a kényelmet, tisztaságot, a gyakorlati élet kézzelfogható, hasznos eredményeit, sikereit, melyeket minden más eszközzel könnyebb elérni, mint a könyv szeretetével és ápolásával. T. Z.

A Rendeleti Közlöny, Streffleur's Militärblatt Verordnungsblatt (személyes ügyek.) 1914—1919. évfolyamai, melyek annak idején számtalan példányban megvoltak, hatóságoknál, kávéházakban, kasszinókban, az utolsó húsz esztendő alatt eltűntek szem elől. Ma csak a nagyobb könyvtárakban találhatók meg és egy-egy kötetük naponként száz meg száz kutató kezén megy keresztül, ami ezeket a vaskos köteteket felette megviseli. Ezeknek a hivatalos katonai sematizmusoknak antikváriusi értéke sohasem volt (ma sincs), ezért igen sok megsemmisült belőlük, azonban a közkönyvtáraknak ma fokozottan volna rájuk szüksége. Felkérjük a könyvtárakat, hogy amennyiben duplumaik volnának a fenti évfolyamaikból, ajánlják föl a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárának.

Wer kennt die Abdrücke von Lettern und Röslein oder aus solchen bestehende Musterbücher von Nikolaus Kiss de Tóthfalú. (Tóthfalusi Kiss Miklós). Es gibt Daten darüber, welche die Existenz solcher Musterbücher wahrscheinlich machen. Solche Musterbücher von Druckereien und Schriftgiessereien sind aus den XVII. und XVIII. Jahrhunderten mehrere vorhanden. Um gütige Nachricht bittet im Wege des Magyar Könyvszemle
PÁL SZENTKUTHY.